שתי הלחם פרק אחד עשר מנחות צה.

כמין כוורת היה לה כתנור. וזה הדפוס שהוא נאפה בו מרובע והיינו כמין תיבה פרוצה שיש לה שוליים רחבים ומרובעים: **אימא ופיה דומה כו'.** השוליים עשויין כספינה: **כמין דוקרנין.** כמין [ה] קנים הדוקרנין קנים שיש בהן ענפים הרבה דהוו מפוצלין: **נפסל במסעות.** כשנוטפין ישראל במדבר ומפרקים המשכן ונוטשים השלחן עם הלחם דכתיב (במדבר ד) ועל שלחן הפניס יפרשו בגד תכלת מי נפסל לחם ביולת או לא: **כתנייהו נפסל ביולת.** אם [ו] יולת חוץ לקלעים דכתיב והיתה לאהרן ולבניו ואכלוהו במקום קדוש (ויקרא כד): **ולחם הפמיד עליו יהיה.** אלמא בקדושתיה קאי: **ממקומו.** [ז] של שולחן: **כמסורד.** על השלחן: [ח] [**כמסולק**]. שעדיין לא הגיע זמן לסלק את זה עד [ט] שנטעו ומ"מ בתוך מחנה הלויס הוא שנוטשין אותן [י] עמהן עם המשכן ודגלי מחנה ישראל סביב להם: **כי לא מפיק ליה.** מעזרה והשתא נמי לא אפקיה ממחנה לויה: **לדגלים.** להורות איזה דגל יסע ראשון ואיזה אמצעי ואיזה אחרון: **סילוק מסעות.** [יא] שהפרוכת נגללות: **קדשים נפסלים ביולת.** שאין להם קלעים ואעפ"כ המחנה קדוש וחבין ומצורעין משתלחין חוץ ממחיצתן מלוע חוץ למחנה ישראל והיו מהלכים בסוף מחנה דכתיב בברכות (דף נד.) את והכ בסופה [יב] וחבין חוץ למחנה לויה: **אי אהל מועד דווקא הוא.** אע"ג דהוגללו הפרוכת כדקתני לעיל: ה"ג **אפילו קדשים נמי לא ליפסלו ביולת ואי אהל מועד לאו דוקא הוא אפילו לחם הפנים נמי ליפסול: אלא כי אתא רבין אמר.** אהל מועד לאו דווקא דלדגלים הוא דאתא ומר דמכשיר במסודר דכתיב לחם תמיד עליו יהיה ומר דפסיל במסולק: **ש"מ.** מדקתני קדשים נפסלים משום פסול יולת: **יש סילוק מסעות בלילה.** שאם היה עגלה הענן בלילה היו נוסעים מיד ולא היו ממתינין עד הבקר: **אימא מידלו.** קלעים: **בלילה לא מצו עקרי.** דכתיב יומם בריאה והדר לילה קמ"ל: **ורמינהי.** [יב] דקתני וחבין ומצורעין משתלחין: [יג] **בפסח הכא בעומאה.** כגון שרוב ציבור טמאים כדאמר (פסחים דף סו:) אים נדחה לפסח שני ולא ציבור וטומאת מת הותרה להם כדכתיב (במדבר ט) טמא נפש אכל לא זיבה ולרעת ורבי

מיתיבי כמין כוורת היה לה בתנור [א]ודומה כמין טבלא מרובעת אימא ופיה דומה כמין טבלא מרובעת תניא כמאן דאמר בכמין ספינה רוקדת דתניא ארבעה סניפין של זהב היו שם מפוצלין מראשיהן כמין דקרנין היו שסומכין בהן את הלחם שהוא דומה כמין ספינה רוקדת איבעיא להו לחם הפנים נפסל במסעות או אינו נפסל במסעות רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי חד אמר נפסל וחד אמר אינו נפסל מאן דאמר נפסל דכתיב [1]כאשר יחנו כן יסעו מה בחנייתו נפסל ביוצא אף בנסיעתו נפסל ביוצא מאן דאמר אינו נפסל דכתיב [2]ולחם התמיד עליו יהיה ואידך נמי הא כתיב כאשר יחנו כן יסעו לאידך גיסא מה בחנייתו כי לא יצא ממקומו לא מיפסיל אף בנסיעתו כי לא יצא ממקומו לא מיפסיל ואידך נמי הא כתיב ולחם התמיד עליו יהיה אלא כי אתא רב דימי אמר [3] במסודר דכולי עלמא לא פליגי אלא כי פליגי במסולק מאן דאמר נפסל דכתיב כאשר יחנו כן יסעו מה בחנייתו נפסל ביוצא אף בנסיעתו מיפסל ביוצא למאן דאמר אינו נפסל דכתיב [4]ונסע אהל מועד [5]אע"פ שנסע אהל מועד הוא ואידך נמי הכתיב כאשר יחנו כן יסעו לאידך גיסא מה בחנייתו [6] כי לא מפיק ליה לא מיפסיל אף בנסיעתו כי לא מפיק ליה לא מיפסיל ואידך נמי הא כתיב ונסע אהל מועד ההוא לדגלים הוא דאתא ואידך [7]ממחנה הלוים בתוך המחנות נפקא מיתיבי [8]בשעת סילוק מסעות קדשים נפסלין ביוצא וחבין ומצורעין משתלחין חוץ למחיצתן מאי לאו אפילו לחם הפנים לא בר מלחם הפנים מה נפשך אי אהל מועד דוקא הוא אפילו קדשים נמי אי אהל מועד לאו דוקא הוא אפילו לחם הפנים נמי אלא כי אתא רבין אמר מר אמר במסודר ומר אמר במסולק ולא פליגי אמר אביי ש"מ יש סילוק מסעות בלילה דאי סלקא דעתך אין סילוק מסעות בלילה אימת מדלי [9] לצפרא מאי אירא משום יוצא תיפוק לי דאיפסיל ליה בלינה פשיטא [10]ללכת יומם ולילה כתיב מהו דתימא הני מילי היכא דעקור ביממא אבל היכא דלא עקור ביממא בלילה לא מצו עקרי קא משמע לן ורמינהי [11]הוגללו הפרוכת הותרו חוזבין ומצורעין ליכנס לשם אמר רב אשי לא קשיא הא ר' אליעזר הא רבנן דתניא רבי

כמין כוורת היה לה בתנור. כוורת עגולה היא כדמוכח בפ"ק דשבת (דף ח.) והכא קאמי כמין טבלא מרובעת אלא מנוקב ככוורת של קיש שישלוט אאור בכולו: **מר אמר במסודר ומר אמר במסולק ולא פליגי.** [ד] מסקנא דשמעתא דלא אמרינן אע"פ שנסע אהל מועד הוא והא דמסיק ליה בפ' בתרא דזבחים (דף קטו:) [ו] היינו לענין קדשים קלים דנאכלין בכל מחנה ישראל ולא בעו אהל מועד ומיהו ק' דנפרק קדשי קדשים (שם דף פא:) מסיק ליה גבי קדשי קדשים דמפרש בשני מקומות קדשים נאכלים קודם שיעמידו הלוים את המשכן ולאחר שיפרקו הלוים המשכן ולא מיפסלי ביולת משום דאע"פ שנסע אהל מועד הוא ויש לומר דהתם מיירי [ז] (קודם) שנפרס אהל מועד והמזבח וקלעי החצר עומדים במקומן [ח] וא"ת וכיון שנתלקן המזבח היכי מתאכלן הא"ר אלעזר התם מזבח שנפגם אין אוכלין בגיגו שירי מנחה ור' ישמעאל ברבי יוסי נמי קאמר כל הקדשים שנשחטו שם פסולין ואפילו קדשים קלים והתם מדמי סילוק מקעות לנפגם מזבח וי"ל דאתיא כמנא דפליג אר' ישמעאל בר' יוסי ובקונטרס פי' התם דשני מקומות נאו לאחר שנטעו ונתלקן המזבח קאמר אלא חד מייניהו כדאיתא בעוד שהמשכן נטוי כמשפטו וחד לאחר שפרקוהו קרשיו וריעותיו ועדיין המזבח במקומו וקודם שיעמידו לויס המשכן דנקט נאו דווקא נקט חדא דלא משכחת לה שיהא המזבח מונח קודם העמדת המשכן שהרי קודם שיתנו בני קהת נושאי המזבחות היו מונין בני גרשון ובני מררי נושאי המשכן ומקיימין אותו [ט] אבל בנסיעתן שהיו מורידין המשכן תחלה [י] ונוסעין בני גרשון ובני מררי אחר דגל ראשון ובני קהת אחר דגל שני כדי שיהו קודמין בני גרשון בחנייתן ומעמידין את המשכן לפני בא בני קהת כדכתיב אחר מקע מקע [יא] בני יהודה (במדבר י) והורד המשכן ואחר שני דגלים כתיב (שם) ונסעו הקהתים נושאי המקדש והיינו ארון ומזבחות וכלי שרת והקימו בני גרשון המשכן עד בואם של בני קהת ועוד אי בשביל שנטעו את הסדר מוקמת לה היכי שנטעו קרבנם קודם שיעמידו המשכן הא אחרן נאיהו מקומן (זבחים דף נה:) שנאמר ששמנו קודם שיעמידו הלוים את המשכן פסולין ואי גרסינן לה מיתוקמא בשביל את הסדר והכי אמר מקומן שנאמר דווקא קאמר ומשום דכתיב בהו ושחטו פתח אהל מועד ולא יליף שאר קדשים מינייהו עכ"ל והא דתנן בני תמיד (דף ג:) לא היה השמחו שוחטו עד שישמע קול שער גדול שנפתח למזרח ומ"ת ונעיל אמאי איצטריך לשנויי ההוא לדגלים הוא דאתא ליתא לקדשים קלים הוא דאתא כדמוכח בפרק בתרא דזבחים (דף קטו:) וי"ל דא"כ לא הוה ליה למתלייה באהל מועד ואם תאמר ולוקמה בקדשי קדשים וכגון שהמזבח והקלעים במקומן וי"ל דמשמע ליה ונעבו אהל מועד שנתלקן הכל אפילו המזבח: **שמע** מינה יש סילוק מסעות בלילה. פי' בקונטרס מדקתני קדשים נפסלין דאי אין סילוק מקעות בלילה אימת מידלו לצפרא מאי אירא משום יוצא תיפוק לי דאיפסיל ליה בלינה תימה דלמא נפקא מינה היכא דנסעו בממנע היום דקדשים שנשחטו היום נפסלין משום יוצא וגראה לפרש דקאי אפלוגתא דרבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי דאיירי בלחם הפנים ומסקינן דמסולק נפסל במסעות ועל כרחך בשבת לא היו נוסעין דאפילו לא היו תחומין מדאוריתא לא היו יכולין ליסע משום איסור הוצאה ואיסור ממחר לחכי דייק דאי אין סילוק מקעות בלילה [יב] מיפסול הלחם בלינה ואי הוה אמרינן דבשום פעם לא היו נוסעין אלא או בתחלת היום או בתחלת הלילה הוה מצינו למימר דדייק מברייתא שפיר: אין

מסורת הש"ס

א) [זבחים שם: קטו:]. ב) פוסקתא דזבחים פי"ג ה"ב זבחים ס:. ג) [תענית שם:]. ד) [במדבר כא:]. ה) ס"ד דלא אמרינן אע"פ שנסע אהל מועד הוא הייט מר. ו) ל"ל. ז) [ב"ב מ"ז, ח) [ע' בתוס' זבחים דף פא ד"ה ופי"ב בתורן]. ט) ל"ל וכמסיעתן היו מורידין כי' ונסעו כנ'.

תורה אור השלם

1. ונסע אהל מועד מחנה הלוים בתוך המחנה כאשר יחנו כן יסעו איש על ידו לדגליהם:
במדבר ב יז
2. ועל שלחן הפנים יפרשו בגד תכלת ונתנו עליו את הקערת ואת הכפת ואת המנקיות ואת קשות הנסך ולחם התמיד עליו יהיה:
במדבר ד ז
3. ויי הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה:
שמות יג כא

רבינו גרשום

כמין כוורת היה לה בתנור. לחלה והיינו הדפוס ורומה כמין טבלא מרובעת. אלמא דהלחם נמי מרובע כמין תיבה: מהא לא הקשי אימא ופיה של דפוס דומה כמין טבלא. שהיה פיה מרובע מרוחב כדי שיכניס בו הלחם ביריות אבל למטה עשוי הדפוס כמין פסיגה רוקדת: ארבע סניפין. בי לסדר זה וכי לסדר זה: ומפוצלין מראשיהן. כדי לקבל הקנים: כמין דוקרנין. בעין קנין שמתפרדין מלמעלה: נפסל במסעות. כשהיו ישראל נוסעים ממקום למקום היו נושאין את השלחן עם הלחם שעליו: חד אמר נפסל. דכיון דנסעו ממקומן הוה ליה חוץ ממחיצתו: חד אמר אינו נפסל (אם) הוא (ז)במקומו (הוא) על השלחן: מה בחנייתה המשכן נפסל ביוצא. חוץ ממקומו: אף בנסיעתו (כי לא יצא) ממקומו לא מיפסיל ע"ג השלחן: במסודר. שעדיין ע"ג השלחן לא מיפסיל אע"ג דנסעו: כי פליגי במסולק. שאם שלקוהו כן השלחן בשעת נסיעה וכרכוהו בבגד תכלת שעליו ובפרוכת והוליכוהו: אע"ג שנסע כיון דעדיין הוא כרוך בין הפרכת אהל מועד (הוא) ולא נפסל ביוצא: מה חנייתו כי לא מפיק ליה חוץ לדיעות לא מפסיל: ואידך דפסיל והכתיב ונסע אהל מועד דשמע אף על גב דנסע אהל מועד הוא ההוא (דנסע) לדגלים הוא דאתא. שיהא אהל מועד באמצע הדגלים בין דגל ראובן לדגל אפרים: סילוק מסעות. היינו סילוק אהל מועד: קדשים. שהיו (נשארים) נפסלים משום יוצא: זבים וצורעים משתלחים חוץ למחנה. כלומר שלא היו ראוין ליכנס באותו מקום שהיה בו אהל מועד מפני שהוא קדוש: אימת מדלי מצפרא. כלומר אימת מסלקו מצפרא: תיפוק לי דאיפסיל בלינה. דבצפרא אכתי לא עבדא בה קרבנות והני קרבנות הוי ביה מאתמול ואי לא מדלי אלא מצפרא הוה בתנהו קדשים נמי פסול לינה אלא מדלי איירי בפסול לינה ש"מ [שם] סילוק מסעות בלילה. עכ"ל הרגש"ה): ד) כדי אבל: ה) א מיי' פ"ה מהלי' תמידין ומוספין הל' ט:

מוסף רש"י

בשעת סילוק מסעות. כשמורידין את המשכן ומסלקין את המזבחות בשת המסעות ממדבר קדשים נפסלין. כשר קדשי קדשים, יוקס"ד מפני פיזלון המזבח הוא מדקתני חבין ומצורעין משתלחין שאין מלוטש נכנס לדגלי הסכנים ולא זב למחנה לויס ונוטלי הארון כמתמרינן לקמן (דף פא:) אע"פ שנסע אהל מועד הוא (זבחים פ:). הוגללו הפרוכת. שהיו נגללין בשעת נסיעתן, ויהי ניפסין לולן ונאלין זמים ומלוטשים ונכנסין בתחנה (תענית כא:).

שיטה מקובצת

א) במסודר. גליון פ"ה במסודר על השלחן שעדיין לא הגיע כו' עד שסלקוהו בשבת כו'. וקי"ל דהא ע"כ בשבת לא נסעו משום הוצאה ומחמר כמו שכתבו התוס' לקמן ושמא יש לומר כגון שאותו שבת היה יום ה' שלחם הפנים נאכל לערב במוצאי שבת ולא הספיקו לאכול אותם עד שנסעו ויש גלגלין בשעת נסיעה בלילה כדמוכיח אבני וכן משמע לקמן בתחני' חל יום ה' להיות בשבת. התחלת מחתלקות לערב עכ"ל מפיק ליה מעזרה וה"נ לא מפיק ליה ממחנה לויה וקשה דמה יש לנו לדמות עזרה למחנה לויה ונראה דה"פ אף נסיעתו כי לא מפיק ממחנה לויה לא מפסיל דמחנה לויה אקרי אהל מועד בשעת מסע דכתיב ונסע אהל מועד מחנה לוים אלמא דקרוי אהל מועד לפי שאהל מועד בתוכו:

ב) מעפרא: חדושי רבנ"ה נפסל במסעות. כשהיו ישראל נוסעים ממקום למקום היו נושאים את השלחן וגם הלחם: חד אמר נפסל במסעות. דכיון שנסעו ממקומן הוא יוצא לחוץ ממחיצתו: חד אמר אינו נפסל. הלחם אם הוא במקומו על השלחן: כי פליגי במסולק. (אם) סלקוהו מן השלחן (בשעת) נסיעה וכרכוהו (בבגד) תכלת שעליו בפרכת והוליכוהו: אע"פ שנסע אהל מועד הוא. כיון דעדיין הוא כרוך בין הפרוכת אהל מועד הוא ולא מפסל בלינה: ההוא לדגלים הוא דאתא. שיהא אהל מועד באמצע הדגלים בין דגל ראובן לדגל אפרים: סילוק אהל מועד: קדשים. שהיו (נשארים) נפסלים משום יוצא: זבים וצורעים משתלחים חוץ למחנה. כלומר שלא היו ראוין ליכנס באותו מקום שהיה בו אהל מועד מפני שהוא קדוש: אימת מדלי מצפרא. כלומר אימת מסלקו מצפרא: תיפוק לי דאיפסיל בלינה. דבצפרא אכתי לא עבדא בה קרבנות והני קרבנות הוי ביה מאתמול ואי לא מדלי אלא מצפרא הוה בתנהו קדשים נמי פסול לינה אלא מדלי איירי בפסול לינה ש"מ [שם] סילוק מסעות בלילה. עכ"ל הרגש"ה): ד) כדי אבל: ה) אם היה: ו) על השלחן תיכת בשבת לקמן: ז) תיכת במסולק ל"ש ונמחק: ח) שנסעו כ"ע לא פליגי דלא איפסיל דהא כתיב לחם הפנים תמיד כי פליגי במסולק שסלקוה בשבת וסדרו אחר ולא הספיקו לאכול אותם עד שנסעו: י) אותן כהנים עמהם על השלחן ודגלי: יא) שהפרוכת נגללו: יב) ורמינהי להא: יג) טמא לנפש: יד) פליגי מסקנא דשמעתא (משמע): טו) קודם שנפרק אהל מועד מכל וכל: טז) תיכת אבל נמחק: יז) תחלה ונוטעין תיכת ונושאין נמחק: יח) מסע דגל: יט) בלילה תיפוק ליה דאיפסיל: